

Trollhättans kommun

trollhattans.stad@trollhattan.se

Beslut för förskoleklass och grundskola

---

efter prioriterad tillsyn i Sjuntorpskolan F-3
i Trollhättans kommun

Tillsyn i Sjuntorpskolan F-3

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av Trollhättans kommun under våren 2015. Sjuntorpskolan F-3 besöktes av Skolinspektionen den 17, 18 mars och den 25 mars 2015.

Måluppfyllelse och resultat

Enligt offentlig statistik från Skolverket ligger resultaten på nationella prov våren 2014 i årskurs 3 på samma nivå som resultaten för riket. Andelen elever som uppnådde kravnivån i de olika delproven i matematik varierade mellan 90 procent och 100 procent. I de olika delproven i svenska uppnådde mellan 86 procent och 100 procent kravnivån.

Skolan har inte inkommit med någon sammanställning över antalet elever som uppnått kunskapskraven för årskurs 3.

Skolan har gjort en kartläggning över trivsel och trygghet på skolan. Kartläggningen är gjord i form av trygghetsvandring med elever, personalens bedömningar, diskussion med föräldrarepresentanter samt en enkätundersökning där svaren sammanställts i planen mot kränkande behandling. Enligt sammanställningen trivs en majoritet av eleverna bra eller mycket bra i skolan och de flesta eleverna känner sig trygga på rasterna.

Översikt över konstaterade brister i verksamheten

Skolinspektionens ingripanden

Område	Typ av ingripande	Senaste datum för redovisning
1. Undervisning och lärande	Ingen brist konstaterad	
2. Extra anpassningar och särskilt stöd	Ingen brist konstaterad	
3. Bedömning och betygssättning	Ingen brist konstaterad	
4. Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling	Ingen brist konstaterad	
5. Förutsättningar för lärande och trygghet	Föreläggande	2015-09-21
6. Styrning och utveckling av verksamheten	Föreläggande	2015-09-21

Skolinspektionens bedömningar anges längre fram i detta beslut.

Sammanfattande bedömning

Vid Sjuntorpskolan saknas ett systematiskt kvalitetsarbete som har sin utgångspunkt i skolenhetens resultat. Varken kunskapsresultat eller andra resultat följs upp och används som underlag för att planera och utveckla utbildningen. Inom elevhälsan saknas ett förebyggande och hälsofrämjande arbete. Båda delar är ur ett framåsyftande perspektiv viktiga för att kunna utveckla verksamheten utifrån skolans specifika situation och för att motverka problem innan de uppstår.

Vid Skolinspektionens tillsyn har inte framkommit annat än att eleverna på Sjuntorpsskolan F-3 får den undervisning och det lärande i en trygg miljö som författningarna kräver. Detsamma gäller det stöd och de utmaningar som krävs för att alla elever ska nå så långt som möjligt. Skolinspektionen vill dock påpeka att ett systematiskt kvalitetsarbete kan vara ett stöd i att utveckla skolans arbete även inom dessa områden.

Skolinspektionens beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Trollhättans kommun att senast den 21 september 2015 vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Förutsättningar för lärande och trygghet

Skolan ska se till att viktiga förutsättningar för elevernas lärande och trygghet är uppfyllda på skolan. Rektorn ska i ett tidigt skede uppmärksamma elever som av ogiltiga skäl inte deltar i skolarbetet, så att eleven så snart som möjligt deltar. Skolan ska bedriva ett aktivt värdegrundsarbete, som innebär att exempelvis grundläggande demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter kommer till uttryck i praktisk handling.

Vidare ska lärarna ha kompetens och samverka med varandra, för att genom till exempel erfarenhetsutbyte utveckla skolans undervisning. Centrala stödfunktioner som skolbibliotek, elevhälsa och studie- och yrkesvägledning används aktivt i utbildningen, för att stödja och främja elevernas utveckling mot de nationella målen. Skolan ska således inte bara ha tillgång till dessa funktioner, utan de ska kontinuerligt användas i undervisning och övrig skolverksamhet.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Trollhättans kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Elevhälsan används främst förebyggande och hälsofrämjande, för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. (2 kap. 25 § skollagen)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen. Bristen kan dock avhjälpas även på annat sätt.

Rektorn ska se till att elevhälsan främst används förebyggande och hälsofrämjande, för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål.

Motivering till bedömning av brist

Enligt skollagen ska det för elever i grundskolan finnas elevhälsa. Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska

insatser. Elevhälsan ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande. Elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas. För medicinska, psykologiska och psykosociala insatser ska det finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog och kurator. Vidare ska det finnas tillgång till personal med sådan kompetens att elevernas behov av specialpedagogiska insatser kan tillgodoses.

Enligt rektorn består elevhälsan på Sjuntorpskolan av en specialpedagog som arbetar 30 procent, en kurator som arbetar 25 procent och en skolsköterska som arbetar 5 procent. Psykolog och skolläkare tillhandahålls från PPR (psykologisk/pedagogisk rådgivning) vilken är gemensam för Trollhättans utbildningsförvaltning. Enligt elevhälsan stämmer den av rektor angivna arbetstiden för Sjuntorpskolan men att arbetsinsatserna är behovsstyrda samt att elevhälsans arbete fokuseras på enskilda elevärenden. Elevhälsan uppger att det inte blir mycket förebyggande arbete eftersom det inte finns tid för det. Elevhälsan har möte angående Sjuntorpskolan F-3 var tredje vecka och anger i intervjun att det mest blir diskussioner om åtgärdande insatser men även uppföljning av elevärenden på dessa möten. Enligt rektor genomför kurator riktade aktiviteter utifrån behov, exempelvis handledning hur lärarna kan arbeta med en elev eller en grupp av elever. Skolsköterska finns tillgänglig de flesta av skolans dagar eftersom denne även arbetar på Sjuntorpskolan 4-9. Specialpedagog är behjälplig kring metodiska frågor. Alla kompetenser finns enligt rektor för utredningsuppdrag. Lärarna uppger att de kan få handledning av exempelvis psykolog och kurator kring en enskild elev eller en grupp och säger vidare att de får stöd av elevhälsan i akuta situationer. Enligt lärarna är elevhälsans arbete inte förebyggande eftersom det saknas tid till detta.

Skolinspektionens utredning visar att det inom elevhälsan saknas ett arbete som är förebyggande och hälsofrämjande. De insatser som elevhälsan utför är inriktade på att stötta enskild elev eller grupp vid behov. Skolinspektionen bedömer att elevhälsan vid Sjuntorpskolan F-3 inte främst används förebyggande och hälsofrämjande, för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål.

Motivering till föreläggande som ingripande

Trollhättans kommuns verksamhet uppfyller inte de krav som följer av gällande föreskrifter. Trollhättans kommun föreläggs därför att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna

Styrning och utveckling av verksamheten

Rektor ska, genom ett aktivt ledarskap, styra och utveckla verksamheten vid skolan så att alla elever ges en likvärdig utbildning av god kvalitet i en trygg

miljö. Därför ska rektor, tillsammans med elever och personal, ha ett långsiktigt arbete för att nå detta syfte. Arbetet sker genom att utifrån en analys av nuläget identifiera verksamhetens utvecklingsbehov och med grund i denna analys sedan vidta nödvändiga förbättringsåtgärder. Detta innebär exempelvis att personalen ges kompetensutveckling som motsvarar de behov som framkommit genom analys av verksamhetens förbättringsområden. Det innebär också att rektor fördelar verksamhetens resurser på ett sätt som svarar mot elevernas behov, så att alla elever ges förutsättningar att nå målen för utbildningen.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Trollhättans kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Rektorn följer upp skolenhetens resultat samt trygghet och studiero. Uppföljningen genomförs i relation till de nationella målen och dokumenteras. (1 kap. 4 §, 4 kap. 4–6 §§ och 5 kap. 3 § skollagen; Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)
- Utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen beslutar rektorn om nödvändiga utvecklingsåtgärder, och dokumenterar de beslutade åtgärderna. (4 kap. 4–7 §§ skollagen; Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)
- Rektorn planerar för genomförandet av utvecklingsåtgärder och genomför dessa. Planeringen och åtgärderna dokumenteras. (4 kap. 4–7 §§ skollagen; Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen. Bristen kan dock avhjälpas även på annat sätt.

Rektorn ska följa upp och dokumentera skolenhetens resultat, bland annat kunskapsresultaten i årskurs 3 i samtliga ämnen där det finns kunskapskrav.

Utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen ska rektorn besluta om nödvändiga utvecklingsåtgärder och dokumentera de beslutade åtgärderna.

Rektorn ska planera för genomförandet av utvecklingsåtgärder och genomföra dessa. Planeringen och åtgärderna ska dokumenteras.

Motivering till bedömning av brist

Enligt skollagen ska rektorn ansvara för att det vid skolenheten bedrivs ett kvalitetsarbete som består i att systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen. Kvalitetsarbetet på enhetsnivå ska genomföras under medverkan av lärare, övrig personal och elever. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de mål som finns för utbildningen i skollagen och andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls. Skollagen anger också att det systematiska kvalitetsarbetet ska dokumenteras. Om det framkommer att det finns brister i verksamheten ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas. Enligt läroplanen ansvarar rektorn för att planera, följa upp, utvärdera och utveckla verksamheten. Som pedagogisk ledare för skolan och som chef för lärarna och övrig personal i skolan har rektorn ansvar för skolans resultat.

På skolan finns enligt rektor och lärare utvecklingsområden som *"bedömning för lärande"*, *"kollegialt lärande inom områdena värdegrund och pedagogiskt ledarskap"* samt *"mattelyftet"*. Rektorn uppger att han inte känner till på vilka grunder dessa utvecklingsområden valts. Enligt lärarna var det utifrån en utbildning som förra rektorn gick där man behandlade området bedömning för lärande som var grunden för detta utvecklingsområde. Kollegialt lärande och mattelyftet är kommungemensamma utvecklingsområden.

Rektorn har till Skolinspektionen inte inkommit med några sammanställningar över elevernas kunskapsresultat, det vill säga andelen elever som uppnår kunskapskraven i svenska, matematik, naturorienterande - och samhällsorienterande ämnen i årskurs 3. Rektorn uppger också att han inte känner till om det finns några sammanställningar för måluppfyllelsen i årskurs 3 och säger att det saknas ett kvalitetsarbete på Sjuntorpskolan F-3. Vidare uppger rektor att han tror att skolans kunskapsresultat inte följts upp och att detta måste göras på ett sätt där alla kan ta del av kvalitetsarbetet. Enligt lärarna redovisas elevernas resultat i skolans lärplattform och rektorn kan utifrån denna göra en sammanställning av skolans resultat. Samtidigt uppger lärarna att de kommit överens med förra rektorn att endast använda nivån godtagbara kunskaper i alla ämnen för alla elever och utesluta nivåerna insatser krävs och mer än godtagbara kunskaper. Enligt lärare gällde denna överenskommelse för att man skulle lära sig det digitala verktyget. Lärarna uppger också att de har gjort en kvalitetsredovisning för varje ämne som den tidigare rektorn sammanställde. Ett sådant dokument *"Utvärdering samtliga ämnen lå 13-14 Sju 1-3"* har Skolinspektionen tagit del av. Dokumentet innehåller i huvudsak redogörelser för vad eleverna arbetat med i de olika ämnena. Det finns i dokumentet inga resultat eller analyser av resultat. Enligt specialpedagogen använder denne DLS (Diagnostiskt material för analys av

läs- och skrivförmåga) samt nationella prov för att analysera vilka områden som behöver utvecklas för att eleverna ska kunna nå högre kunskapsresultat. Specialpedagogen lämnar, förutom resultatet av DLS-tester, inga sådana analyser till rektorn.

Av Skolinspektionens utredning framgår att rektorn inte följer upp, det vill säga samlar in, sammanställer, och dokumenterar Sjuntorpskolan F-3:s resultat. Detta medför att rektorn inte heller utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen beslutar om nödvändiga utvecklingsåtgärder och dokumenterar de beslutade åtgärderna. Inte heller planerar och genomför rektorn utvecklingsåtgärder, baserade på en analys av resultat. Resultatet av de utvecklingsåtgärder som genomförts har inte dokumenterats. Skolinspektionen bedömer att för Sjuntorpskolan F-3 sker inget dokumenterat systematiskt kvalitetsarbete vilket kan medföra att för skolenheten väsentliga utvecklingsbehov inte synliggörs och åtgärdas.

Motivering till föreläggande som ingripande

Trollhättans kommuns verksamhet uppfyller inte de krav som följer av gällande föreskrifter. Trollhättans kommun föreläggs därför att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Övriga arbetsområden

Undervisning och lärande

Skolan ska se till att den ordinarie undervisningen utgår från och genomförs på ett sådant sätt att den främjar elevernas möjligheter att nå de nationella målen och kunskapskraven. I detta ingår att läraren ger eleverna ett aktivt lärarstöd genom att exempelvis genomföra strukturerade lektioner, genomföra undervisningen utifrån tydliga mål och syften och ge eleverna tydliga beskrivningar och förklaringar. Vidare anpassar läraren undervisningen efter elevernas olika förkunskaper, intressen och lärstilar och ger eleverna såväl stöd som stimulans och utmaningar. I detta arbete kan samråd med elevhälsan underlätta. Genom bland annat en varierad, stimulerande och utmanande undervisning, och genom konstruktiv återkoppling, stärker läraren elevernas vilja att lära. För att kunna individanpassa undervisningen och ge eleverna inflytande över denna är det centralt att läraren skaffar sig kunskap om elevernas olika behov och förutsättningar, liksom låter eleverna vara delaktiga i planeringen av undervisningen.

Extra anpassningar och särskilt stöd

Skolans lärmiljöer måste anpassas så att de elever som riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås får stöd i form av extra anpassningar eller särskilt stöd. Skolan ska utveckla metoder för att stimulera och stödja tills åtgärderna får effekt genom att situationen för den enskilda eleven eller en grupp elever förbättras.

När skolans arbetssätt och arbetsformer inte är tillräckliga för att möta elevens behov ska en analys genomföras av hur skolan kan anpassa lärmiljöerna eller undervisningens innehåll och genomförande. Skolans svårigheter att möta elevens behov kan framkomma till exempel i undervisningen, genom resultat på nationella prov eller genom uppgift från eleven och dess vårdnadshavare. Lärare och elevhälsa ska oftast samråda för att kunna avgöra lämpliga insatser. Eleven och vårdnadshavaren ska vara delaktiga i detta. Det kan också handla om att skolan behöver förbättra sitt arbete med att hjälpa en elev med att planera och strukturera sina studier, färdighetsträning, specialpedagogiska insatser under en kortare tid, särskilda hjälpmedel eller utrustning och digital teknik med anpassade programvaror eller mer långvariga insatser såsom studiehandledning på modersmål eller regelbundna specialpedagogiska insatser såsom regelbunden kontakt med en speciallärare. Huvudregeln är att särskilt stöd ska ges i elevens ordinarie grupp om inte detta visats vara olämpligt utifrån elevens behov. Insatserna ska utvärderas och korrigeras om de inte haft avsedd effekt.

Bedömning och betygssättning

Skolan ska se till att läraren gör en allsidig bedömning av elevernas kunskaper utifrån de nationella kunskapskraven, och ger eleven och dess vårdnadshavare information om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling. Eleven ska, när omdömen ges eller betyg sätts i olika ämnen, enbart bedömas utifrån de nationella kunskapskraven och inte utifrån andra kriterier som läraren och skolan själv upprättat. Lärarens analyser av elevernas kunskaper ska bygga på olika underlag, som tillsammans ger en bred och allsidig bild av elevernas kunskaper. I detta ingår att läraren bl.a. ska använda sig av nationella ämnesprov tillsammans med övriga muntliga och skriftliga elevprestationer. Vidare ska skolan göra eleven och dess vårdnadshavare delaktiga i elevens utveckling genom att, löpande under studietiden och genom utvecklingssamtal, informera om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling och hur denna bäst kan stödjas.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Skolan ska, i det dagliga arbetet, arbeta för att elevernas lärmiljö ska präglas av trygghet och studiero och är fri från kränkande behandling. Skolan ska se till

att eleverna kan bedriva sina studier i en lugn miljö där de exempelvis inte störs, hotas eller känner sig otrygga av andra elever. Denna miljö bör inte begränsas till enbart lektionssalar, utan även gälla övriga studieutrymmen på skolan som exempelvis skolbibliotek, grupprum. Vidare ska skolan genomföra åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever vid skolan. Om en enskild elev upplever sig kränkt ska omständigheterna utredas, och i förekommande fall åtgärdas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Bedömning

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att skolenheten uppfyller författningarnas krav inom dessa arbetsområden.

På Skolinspektionens vägnar

Marie Sjöberg
Beslutsfattare

Lena Hammersberg
Föredragande

Bilagor

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Bilaga 2: Fakta om Sjuntorpskolan F-3

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen granskar regelbundet all skolverksamhet i hela landet, för att se att den följer de lagar, regler och läroplaner som finns för verksamheten. Målet är att bidra till alla barns och elevers lika rätt till god utbildning i en trygg miljö, där alla når minst godkänt i alla ämnen.

Skolinspektionen granskar alla huvudmän, vilket innebär alla kommuner, utbildningsföretag och andra organisationer som driver skolverksamhet. Tillsynen görs vart tredje år. All skolverksamhet som en viss huvudman ansvarar för ingår i tillsynen. Det handlar om förskola, förskoleklass, grundskola, gymnasieskola, grund- och gymnasiesärskola, vuxenutbildning, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet.

Alla skolenheter ingår i tillsynen. Skolinspektionen prioriterar att besöka de skolor där en hög andel elever riskerar att inte få den utbildning de har rätt till. Det innebär att vi kan stanna längre på dessa skolenheter under själva tillsynsbesöket, men också att vi bättre kan följa upp att eventuella brister åtgärdas och ge råd och vägledning.

Skolinspektionen bedömer om, och i sådana fall på vilket sätt, den granskade verksamheten inte uppfyller de regler som gäller. Myndighetens granskning utgår bland annat från skollagen, förordningar och läroplaner. Bestämmelser som verksamheterna är skyldiga att följa.

När Skolinspektionen har tagit in tillräcklig information gör myndigheten en bedömning av om verksamheten lever upp till de lagar och regler som finns för verksamheten. Alla huvudmän får ett tillsynsbeslut för de verksamheter som huvudmannen ansvarar för. Dessutom får de skolenheter där Skolinspektionen fördjupat tillsynen och gjort tillsynsbesök ett eget beslut, som bara handlar om den skolenheten.

Skolinspektionen fattar också enskilda beslut avseende huvudmannens ansvarstagande över de skolformer som huvudmannen ansvarar för.

Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på de sakuppgifter som Skolinspektion grundar sina bedömningar på.

I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.

Bilaga 2: Fakta om Sjuntorpskolan F-3

Sjuntorpskolan F-3 ligger i samhället Sjuntorp en mil söder om Trollhättan. Skolan är uppdelad i två skolenheter, Sjuntorpskolan F-3 samt Sjuntorpskolan 4-9. Detta beslut avser Sjuntorpskolan F-3.

På skolenheten F-3 finns vid tillsynstillfället 124 elever i årskurserna 1 -3 och 41 elever i förskoleklass. Skolenheten är organiserad med två åldershomogena klasser i varje årskurs och en ansvarig lärare per klass. I årskurs 3 delar klasslärarna på undervisning i de olika ämnena för båda klasserna. Personalen är organiserad i ett arbetslag.